

LATVIJAS REPUBLIKA
VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME

Nodokļu maksātāja reģistrācijas kods 9000043403, Lāčplēša iela 2, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201
Tālrunis 64207120, e-pasts: pasts@valmierasnovads.lv, www.valmierasnovads.lv

VADĪBAS ZIŅOJUMS
Valmierā, Valmieras novadā

Juridiskā adrese

Lāčplēša iela 2, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201

Pakļautības, darbības veids

Valmieras novada pašvaldība (turpmāk – Pašvaldība) ir atvasināta publiska persona.

2023.gadā Pašvaldības domi (19 deputāti) vada:

Jānis Baiks - domes priekšsēdētājs (no 01.07.2021.)

Ričards Gailums - domes priekšsēdētāja vietnieks attīstības, sadarbības un sociālajos jautājumos (no 01.07.2021.)

Guntis Gladkins - priekšsēdētāja vietnieks infrastruktūras un uzņēmējdarbības jautājumos (no 01.07.2021.)

Jānis Olmanis - priekšsēdētāja vietnieks izglītības, kultūras un sporta jautājumos (no 01.07.2021.)

Normatīvie akti, kas regulē iestādes pamatdarbību

Pašvaldība savā darbībā pamatojas uz Valmieras novada pašvaldības 2021.gada 1.jūlija saistošajiem noteikumiem Nr.1 “Valmieras novada pašvaldības nolikums”, Latvijas Republikas spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, Pašvaldības domes lēmumiem, domes priekšsēdētāja un viņa vietnieku, Pašvaldības izpilddirektora un viņa vietnieku rīkojumiem un norādījumiem. Pašvaldības 2023.gada pārskats sniedz informāciju par norisēm Pašvaldības darbā, īstenotajiem finanšu politikas pasākumiem un budžeta līdzekļu izlietojumu Pašvaldības funkciju izpildei.

Iestādes galvenās funkcijas

Valmieras novads – otrs lielākais novads Latvijā pēc iedzīvotāju skaita, bet novada administratīvais centrs Valmiera ir devītā lielākā starp valstspilsētām un ir nozīmīgs ekonomiskais, rūpniecības, kā arī izglītības, sporta un kultūras centrs.

Pašvaldība pilda “Pašvaldību likumā” noteiktās funkcijas, kuru izpildei ir izveidotas iestādes, ir līdzdalība kapitālsabiedrībās un biedrs biedrībās un nodibinājumos¹. Pašvaldībā uz pārskata sagatavošanas brīdi ir izveidotas 33 komisijas, tostarp apakškomisijas, vairākas padomes un darba grupas.

Valmieras novada attīstība ir balstīta ilgtspējīgas attīstības plānošanas dokumentos: Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.-2038.gadam un Valmieras novada attīstības programma 2022.-2028.gadam (apstiprināta 27.10.2022., līdz tam - atbilstoši spēkā esošajiem apvienoto pašvaldību ilgtspējīgas attīstības dokumentiem) un Teritorijas plānojumu (24.11.2022. uzsākta Valmieras novada teritorijas plānojuma izstrāde, līdz tā apstiprināšanai - atbilstoši spēkā esošajiem apvienoto pašvaldību teritorijas plānojumiem). Pašvaldības 2023.gada uzdevumi aptvēra visas novada attīstībai nozīmīgās nozares. Kā viens no svarīgākajiem uzdevumiem pārskata gadā bija ES fondu 2014.–2020.gada plānošanas periodā līdzfinansēto projektu ieviešana līdz

¹ Valmieras novada pašvaldības nolikums, <https://likumi.lv/ta/id/324752-valmieras-novada-pasvaldibas-nolikums>

31.12.2023. (uzņēmējdarbība, ēku energoefektivitātes uzlabošana, izglītība, sociālā aizsardzība u.c.), kā arī uzsākta jaunā plānošanas perioda projektu pieteikumu sagatavošana un apstiprināto projektu īstenošanas uzsākšana, Atvērēšanas fonds, Eiropas Reģionālās attīstības fonds, Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai, Eiropas Sociālais fonds, Interreg programma u.c.

Pašvaldības darbība tiek veikta atbilstoši standarta LVS ISO 9001:2015 prasībām, kas nodrošina gan augstāku organizācijas darbības efektivitāti un atbilstību normatīvo aktu prasībām, gan organizācijas un vadības procesu, kā arī sniegto pakalpojumu kvalitātes nepārtrauktu uzlabošanu. Atbilstoši standarta LVS EN ISO 50001:2018 prasībām organizēta energopārvaldības sistēma.

Galvenie notikumi, kas ietekmējuši iestādes darbību pārskata gadā

2024.gada 1.janvārī Valmieras novada iedzīvotāju skaits ir 53 486 cilvēki², gadu iepriekš 53 962 iedzīvotāji. Nodarbinātības valsts aģentūras apkopotie statistiskie dati liecina, ka Valmieras novadā uz 01.01.2024. bezdarbnieka statuss ir 621 iedzīvotājam un vidējais bezdarba līmenis ir 3,5% un Valmieras pilsētā - 409 iedzīvotājiem un vidējais bezdarba līmenis ir 3,0%³ no darbības vecuma iedzīvotājiem. Šie rādītāji ir zemāki par valstī esošo uz 01.01.2024. – 4,3% no darbības vecuma iedzīvotājiem.

2022.gada 24.februārī Krievijas Federācija iebruka un uzsāka karadarbību Ukrainas teritorijā, iznīcinot infrastruktūru un iniciējot Ukrainas civiliedzīvotāju izceļošanu uz citām valstīm, tostarp Latviju. Notiekošā kara darbība Ukrainā ir nesusi globālas ekonomiskās pārmaiņas visā pasaulē, tostarp Latvijā, ietekmējot arī Pašvaldībai veicamās funkcijas. Uz pārskata sagatavošanas brīdi Valmieras novadā joprojām ir izmitināti Ukrainas civiliedzīvotāji, pamatā sievietes un bērni. Pašvaldība sniegusi un turpinās sniegt gan materiālu, gan nemateriālu atbalstu – gan novadā izmitinātajiem Ukrainas civiliedzīvotājiem, gan infrastruktūras un pakalpojumu nodrošināšanai Ukrainā.

Pašvaldība, tās iestādes sastapās ar hibrīdkara izpausmēm, piemēram, virknei izglītības iestāžu e-pastos vairākkārt saņemot informāciju par draudiem šo iestāžu drošībai. Lai pilnveidotu zināšanas un iesaistīto pušu sadarbību, uzlabotu to rīcības spēju krīzes situācijās, 2023.gadā organizētas vairākas dažādu līmeņu apmācības civilās aizsardzības un drošības jautājumos.

Pašvaldība, sadarbības līguma starp Valmieras valstspilsētu un Čerkasi pilsētu (Ukraina) un 2023.gada budžeta ietvarā, rīkoja divas nometnes Ukrainas bērniem no Čerkasi un Čortkivas pašvaldībām. Valmieras novadā darba vizītē tika uzņemta sadraudzības pilsētas Čerkasu (Ukraina) delegācija – pašvaldības Izglītības un humanitārās politikas departamenta pārstāvji, Čerkasu lielākās vidusskolas kā sadraudzības skolas Valmieras Viestura vidusskolas vadība kā arī 12 jaunieši, tostarp sešas jaunās futbolistes.

Tāpat karadarbība (tostarp Krievijai un Baltkrievijai noteiktās sankcijas) iespaidojusi izejvielu un materiālu pieejamību, kas savukārt būtiski ietekmē ekonomikas norises – būtisks energoresursu cenu kāpumam un ieviesti energoresursu taupības pasākumi, kas sākās 2022.gada rudens pusē un turpinājās arī 2023.gadā.

Lai gan karadarbība Ukrainā būtiski ietekmēja iedzīvotāju un pašvaldības ikdienu - paaugstinātās pakalpojumu un izejmateriālu, tostarp, energoresursu, cenas, aktīva bija uzņēmējdarbības vide, tostarp, industriālo parku izveide un turpinājās investoru un investīciju ražošanai piesaiste, tika iniciētas un ieviestas dažādas atbalsta iespējas dažādām iedzīvotāju grupām, kultūras, sporta, tūrisma u.c. norises.

2023.gada aprīļa pirmajā pusē novadā norisinājās Japānas – Uzbekistānas Zīda ceļa fonda (JUJCF) delegācijas vizīte, kā ievaros 4. aprīlī, Valmierā tika parakstīts saprašanās memorands starp Vidzemes Augstskolu (ViA) un Japānas – Uzbekistānas Zīda ceļa fondu (JUJCF). Vizītes mērķis - atbildes vizīte, lai apspriestu turpmākās sadarbības aktivitātes.

² <https://www.pmlp.gov.lv/lv/media/11034/download?attachment>;

³ <https://www.nva.gov.lv/lv/2022gads>

2023.gada sākumā, pieņemot Pašvaldības 31.01.2023. Saistošos noteikumus Nr.83 "Par Valmieras novada simboliku", apstiprināta Valmieras novada simbolika, tostarp, ģerbonis un karogs.

Turpinājās darbs pie ar komunistisko totalitāro režīmu un PSRS okupācijas varu saistītu ielu nosaukumu izpēti un izvērtēšanas, tostarp, veicot iedzīvotāju aptauju. Pašvaldības domes lēmumu par ielu nosaukumu maiņu paredzēts pieņemt 2024.gada pavasarī.

2023.gada novembrī Pašvaldības dome lēma konceptuāli apstiprināt Valmieras novada pašvaldības dibināto vispārējās izglītības iestāžu tīklu līdz 2030. gadam.

Būtiskas pārmaiņas iestādes darbībā

Ar 2023.gada 1.janvāri tiek nodrošinātas ar Pašvaldību likumu noteiktās domes sēžu tiešraides un audiovizuālā ieraksta publiskošana.

Pašvaldības dome lēmusi par vairāku izglītības iestāžu reorganizāciju - 2022.gada februārī par Naukšēnu vidusskolas īstenotās izglītības pakāpes un izglītības iestādes nosaukuma maiņu (reorganizācijas process turpinās), bet 2023.gada februārī par Ziemeļvidzemes pamatskolas pievienošanu Valmieras Gaujas krasta vidusskolai - attīstības centram, par Brenguļu sākumskolas pievienošanu Trikātas pamatskolai un par Matīšu pirmsskolas izglītības iestādes "Namiņš" pievienošanu Matīšu pamatskolai (reorganizācijas procesi ir pabeigti).

Turpinājās darbs pie kultūras programmas koncepta "Dinamiskā pilsēta" ar definētiem 3 galvenajiem virzieniem kultūras jomas attīstībai novadā - starptautiski, laikmetīgi un iesaistoši. Turpinājās laikmetīgās mākslas centra KURTUVE darbība, līdz Valmieras teātra ēkas pārbūves pabeigšanai tai esot Valmieras drāmas teātra pagaidu mājvietai. Eksploatācijā nodots Valmieras pils kultūrvides centrs un ekspozīcija de Woldemera.

Atsaucoties uz Valmieras novada pašvaldības 2022. gada 24. augusta Pašvaldības lēmumu par dalību Pilsētu mēru paktā un Valmieras novada Ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāna 2030.gadam izstrādi, tādējādi apņēmoties aktīvi veicināt klimata mērķu sasniegšanu un kā galveno nosakot sasniegt klimata neitralitāti līdz 2050.gadam, Pašvaldības dome 2023.gada 30.martā apstiprināja Valmieras novada energopolitiku, kas nosaka, ka Klimata pārmaiņu mazināšana ir Valmieras novada pašvaldības visaptverošas energopārvaldības uzdevums, kas paveicams, Valmieras novadā paplašinot EN ISO 50001:2018 standartam atbilstošu energopārvaldības sistēmu.

Ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plānā ietvertos mērķu sasniegšanai Pašvaldība 2023.gadā pabeidza tās īpašumā esošās ēkas Palejas ielā 5, Valmierā, kura telpās atrodas pirmsskolas izglītības iestāde "Ābelīte", energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu īstenošanu, kā arī pabeidza projektu dienesta viesnīcas Ausekļa ielā, Valmierā energoefektivitātes paaugstināšana un pārbūves 2. kārtu.

2023.gadā uzsākti un īstenoti vairāki ar publiskā ielu apgaismojuma energoefektivitātes uzlabošanu saistīti infrastruktūras attīstības projekti.

2023.gadā īstenotas izglītojošas aktivitātes par klimatneitralitāti un energoefektivitāti novada uzņēmumiem un māsājniecībām, novadā turpināta daudzdzīvokļu namu energoefektivitātes uzlabošana.

2023.gadā Valmieras satiksmē sāka kursēt divi jauni elektroautobusi, kā arī tika izmēģināta autobusa ar ūdeņraža dzinēju izmantošana.

Rietekļa ielā 1, Valmierā turpinās jaunas AS "Valmieras enerģijas" šķeldas katlumājas būvniecības darbi, lai siltumenerģijas ražošana no jaunā siltumavota varētu tikt nodrošināta jau 2024./2025. gada apkures sezonā. Tādējādi tiek sekmēta pāreja uz vietējas izcelsmes atjaunīgo energoresursu izmantošanu siltumapgādē, lai mazinātu energonabadzību, stiprinot energoneatkarību.

Tāpat sekmējot pielāgošanos klimata pārmaiņām, 2023.gadā turpināta atpūtas vietu pie ūdens labiekārtošana (Seda un Zilaiskalns), pašvaldība uzsākusi darbu pie zaļināšanas plāna izstrādes Valmieras pilsētai un zili zaļās infrastruktūras attīstībai projektā Life LatEstAdapt, tādējādi sniedzot ieguldījumu sagaidāmo karstuma viļņu un ekstrēma karstuma negatīvās ietekmes mazināšanai.

Sniegts ieguldījums arī Valmieras pavasara palu plūdu riska novēršanas un aizsardzības pasākumu īstenošanai, sagatavojot un iesniedzot Gaujas krasta promenādes kārtas īstenošanas projekta pieteikumu ES līdzfinansējuma saņemšanai.

Projekta "Vidzeme iekļauj" ietvaros nodrošināti sabiedrībā balstīti pakalpojumi bērniem ar funkcionāliem traucējumiem (turpmāk – FT) un pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem (turpmāk – GRT). 2023.gadā turpinājās deinstitutionalizācijas process, turpina darboties centri Naukšēnos, Mazsalacā un Rūjienā, nodrošinot, ka Valmieras novadā tiek nodrošināti dienas aprūpes centra pakalpojumi pilngadīgām personām ar GRT un sociālās rehabilitācijas pakalpojums bērniem ar FT, viņu vecākiem un pilngadīgām personām ar GRT . 2023. gadā atvērts jauns sociālo pakalpojumu sniegšanas centrs "Solis" – Valmierā, Rīgas ielā 53A un jaunais daudzfunkcionālais sociālo pakalpojumu centrs "Atspulgs" Vaidavā, Skolas ielā 1 un Nākotnes ielā 1.

Turpinās darbs pie Naukšēnu muižas apsaimniekošanas un izmantošanas veicināšanas koncepcijas izstrādes un ēku nomnieku piesaistes.

Ar mērķi attīstīt uz iedzīvotāju un sadarbību vērstu pārvaldību, kā arī ievērojot nepieciešamību nodrošināt efektīvu Pašvaldības pārvaldes darbu, racionāli izvietojot Pašvaldības iestādes vienā administratīvajā ēkā, turpinās darbs pie Pašvaldības īpašuma Raiņa iela 14, Valmierā telpu pielāgošanas un teritorijas labiekārtošanas būvprojektu izstrādes. Pašvaldības dome 27.07.2023. lēma par atjaunotu pieteikumu 12 jaunu Valsts un pašvaldību vienoto klientu centru izveidei iesniegšanu. Tie darbosies izmantojot bibliotēku tīklu un turpmāk pakalpojumus varēs izmantot, Bērzainē, Brenguļos, Burtniekos, Dikļos, Jaunklidzī, Jeros, Mūrmuižā, Rencēnos, Sedā, Sēļos, Vaidavā un Zilākalnā.

Lai veicinātu sabiedrības līdzdalību Pašvaldības darbā, 2023.gadā tika īstenotas aktivitātes ar iedzīvotāju iesaisti - līdzdalības budžets, iedzīvotāju iniciatīvu projektu konkurss un regulāras tikšanās ar iedzīvotājiem.

Paredzamie notikumi, kas varētu būtiski ietekmēt iestādes darbību nākotnē

Lai sasniegtu ilgtermiņa attīstības mērķi – nodrošinātu iedzīvotāju labklājības pieaugumu, Pašvaldības viens no galvenajiem uzdevumiem ir turpināt attīstīt uzņēmējdarbību, īpaši akcentējot ražošanu, nodrošināt dzīvojamā fonda piedāvājumu, uzlabot novada infrastruktūru un sekmēt inovācijas dažādās jomās (uzņēmējdarbība, ēku energoefektivitātes uzlabošana, izglītība, sociālā aizsardzība un citi), 2023.gadā un turpmākajos gados gan industriālo teritoriju, gan novada kopējai attīstībai plānots gan turpināt, gan uzsākt jaunus nozīmīgus projektus, izmantojot ES struktūrfondu, valsts un pašvaldības budžeta līdzekļus.

2023.gadā turpinājās gan esošo industriālo teritoriju attīstība, gan topošā Valmieras Industriālā parka attīstības projekta pieteikuma sagatavošana, projekta kopējās izmaksas lēšot ~24,5 miljonu eiro apmērā, tostarp 20 miljonus eiro paredzot piesaistīt no Attīstības un noturības mehānisma plāna finansējuma. Projekts paredz attīstīt nacionālas nozīmes industriālo parku, izveidojot pilnvērtīgi un neatkarīgi darboties spējīgu industriālās teritorijas infrastruktūru Valmieras novadā, kā arī piesaistīt investorus, sekmējot ar augstu pievienoto vērtību un uz eksportu orientētu darba vietu radīšanu (vismaz 140 jaunu darba vietu radīšana Industriālajā parkā ar vidējo algu, kas pārsniedz vidējo algu attiecīgajā tautsaimniecības nozarē), tādējādi mazinot reģionālās attīstības atšķirības starp Rīgas reģionu un pārējo Latvijas teritoriju. Projekta pieteikums, apstiprināts Centrālā finanšu un līgumu aģentūrā kā sadarbības iestādē 2023. gada 26. jūnijā, lēmums Nr.39-2-10/4132 "Par projekta iesnieguma Nr. 3.1.1.3.i.0/1/23/A/CFLA/008 apstiprināšanu ar nosacījumu".

Pašvaldības dome 24.08.2022. pieņēma lēmumu "Par zemas īres mājokļu būvniecību" konceptuāli atbalstot Pašvaldībai un SIA "Valmieras Namsaimnieks" iesaistīties zemas īres mājokļu būvniecības projekta īstenošanā. Balstoties uz šo, ir veikta SIA "Valmieras Namsaimnieks" pamatkapitāla palielināšana, ieguldot tās pamatkapitālā vairākus nekustamos īpašumus – zemes vienības. Uz pārskata sagatavošanas brīdi Pašvaldības dome ar 30.03.2023. lēmumu ir noteikusi noslēgt pilnvarojuma līgumu (ar noteikto pilnvarojumu uz 50 gadiem) ar SIA "Valmieras Namsaimnieks" par

vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojuma sniegšanu par īres mājokļa nodrošināšanu majsaimniecībām Valmieras valstspilsētā.

Savukārt, ar mērķi nodrošināt Pašvaldības autonomās funkcijas, tostarp, rūpēties par kultūru un sekmēt tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanu un tautas jaunrades attīstību un organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus, Pašvaldības dome 28.04.2022. ir pieņēmusi lēmumu "Par valstij piederošu nekustamo īpašumu pārņemšanu". Ar minēto lēmumu paredzēts lūgt Ministru kabinetam bez atlīdzības nodot Pašvaldības īpašumā vairākus nekustamos īpašumus, zemes vienības Valmiermuižā, kuru īpašnieks ir valsts Tieslietu ministrijas personā. Uz pārskata sagatavošanas brīdi Ministru kabineta rīkojums ir izstrādes/saskaņošanas procesā Tieslietu ministrijā.

Vienlaikus pašvaldība turpināja darbu pie tai piederošo nekustamo īpašumu apzināšanas, izvērtēšanas, dokumentācijas sakārtošanas un pašvaldības funkciju izpildei nevajadzīgo – atsavināšanas, bet avārijas, vidi degradējošā vai bīstamā stāvoklī esošo – demontāžas.

Pašvaldība aktīvi strādā pie klimata pārmaiņu radītās ietekmes mazināšanas un ar Eiropas Savienības Zaļo kursu saistītiem izaicinājumiem. Tiek strādāts pie pārrobežu projektiem un ārvalstu partneru piesaistes savstarpējās pieredzes apmaiņai, un labās prakses ieviešanai Pārskata periodā uzsākts apzināt nepieciešamības un iespējas pilsētas lietus ūdens ilgtspējīgai apsaimniekošanai. Mazinot enerģijas importu un ražošanas atkarību no fosilā kurināmā, novada teritorijā turpinās privāto attīstītāju iniciēta Saules elektrostaciju (SES) būvniecība Kauguru pagastā, Valmieras novadā, 7 ha platībā izvietots viens no Latvijā lielākajiem saules enerģijas parkiem. Tā jauda ir 4,435 MW un plānotais saražotās elektroenerģijas apjoms gadā ~4 200 MWh, kas ir pielīdzināms 50% Valmieras novada pašvaldības elektroenerģijas gada patēriņam.

Brenguļu pagastā autoceļa Valmiera–Brenguļi–Bikseja malā 8,9 hektāru platībā izvietoti vairāk nekā 12 300 saules paneļu. Elektrostacijas jauda gadā vismaz 7,500 MW elektrības, kas atbilst 3800 majsaimniecību vidējam elektrības patēriņam gadā. Saražotā elektrība būs pieejama Valmieras un citu Latvijas novadu iedzīvotājiem.

Uzsākto Vēja elektrostaciju izveides (VES). Procesos tiek izstrādātas ierosinātās ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras, atbilstoši Vides pārraudzības valsts biroja lēmumam.

Lokālplānojums, kas groza Mazsalacas novada teritorijas plānojumu 2013.-2024.gadam un Burtnieku novada teritorijas plānojumu 2012.-2024.gadam, vēja parkam Skaņkalnes un Vecates pagastos, Valmieras novadā.

Pēc Vides pārraudzības valsts biroja lēmuma Nr. 5-01/14/2023 (16.08.2023.) ir uzsākts ietekmes uz vidi novērtējums (IVN) plānotajam vēja elektrostaciju parkam "Valmiera - Valka" un tā saistītās infrastruktūras projektam Valmieras novada Plāņu pagastā un Valkas novada Vijciema un Valkas pagastos.

Lokālplānojums, kas groza Rūjienas novada teritorijas plānojumu 2012.-2024.gadam, vēja parks "Lode", Lodes pagastā, Valmieras novadā

Tāpat turpinās jaunas, ar šķeldu kurināmas katlu mājas izbūve Rietekļa ielā, Valmierā, objektu paredzēts nodot ekspluatācijā 2024.gada sākumā.

Turpināsies koncepta "Dinamiskā pilsēta" īstenošana, tādējādi stiprinot un izmantojot Valmieras novada kultūras potenciālu. Pašvaldība turpina savu iesaisti arī Nacionālajā veselīgo pilsētu tīklā, nodrošinot daudzveidīgus veselības veicināšanas pasākumus dažādām iedzīvotāju grupām. Pašvaldības iesaiste turpinās arī deinstitutionalizācijas procesā, lai attīstītu pakalpojumu infrastruktūru un nodrošinātu pakalpojumus personu ar invaliditāti neatkarīgai dzīvei un integrācijai sabiedrībā.

Uz pārskata sagatavošanas brīdi, atbilstoši "Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums" tiesiskajam regulējumam, Pašvaldība ir veikusi visu līdzdalību

kapitālsabiedrībās izvērtēšanu. Par SIA "Kocēnu komunālā saimniecības" līdz pārskata sagatavošanas brīdim nav saņemts Konkurences padomes atzinums.

Ievērojot Pašvaldību likumā un Biedrību un nodibinājumu likumā noteikto, kā arī ņemot vērā Pašvaldību likuma Pārejas noteikumu 10.punktā noteikto, ka pašvaldības līdz 2023.gada 30.jūnijam likvidē to izveidotās biedrības un nodibinājumus, kas neatbilst noteiktajam, vai izbeidz savu dalību šādās biedrībās un nodibinājumos, Valmieras novada pašvaldība ir izvērtējusi savu dalību biedrībās un nodibinājumos, izstājoties no biedrībām, kas neatbilst likumā noteiktajam, izvērtēšanu veicot ar Valmieras novada pašvaldības domes 2023.gada 29.juniņa lēmumu Nr.278 "Par Valmieras novada pašvaldības līdzdalības izvērtēšanu biedrībās un nodibinājumos" (protokols Nr.9, 10.§).

2023.gadā veikta inženierkomunikāciju (ūdensvads, kanalizācija un siltumtīkli) tīklu izpēte Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienībā, kā arī Strenču apvienībā. Izpētes mērķis bija novērtēt gan šo tīklu stāvokli, nepieciešamos ieguldījumus un veikt maģistrālo tīklu ieguldīšanu SIA "Valmieras ūdens" pamatkapitālā, tai turpmāk veicot šo tīklu uzturēšanu un attīstību.

Būtiski riski un neskaidri apstākļi, ar kuriem iestādes saskaras

Pašvaldība uz 31.12.2023. ir darba devējs 3 114 darbiniekiem, tostarp izglītības iestādēs nodarbināti 2 060 darbinieki jeb 66%, bet 1054 jeb 34% pārejās iestādēs⁴. Liels izaicinājums Pašvaldībai kā darba devējam ir kvalificēta darba spēka saglabāšana un jaunu speciālistu piesaiste, darba spēka (atsevišķu jomu darbinieki, piemēram, sociālie, inženiertehniskie speciālisti) trūkums. Būtisks faktors ir konkurētspējīgs atalgojums, kur ir jākonkurē ar privāto sektoru, kā arī joprojām pastāv ievērojama atalgojuma atšķirība starp Vidzemi un Rīgas reģionu, kas veicina kvalificētu darbinieku migrāciju uz citiem Latvijas reģioniem.

Ar mērķi uzlabot valsts pārvaldes darba efektivitāti un kvalitāti, uzlabot atbildības konkurētspēju ar privāto sektoru, īstenota atbildības sistēmas reforma, veicot vairāk kā 1 700 amata vienību pārklasificēšana atbilstoši jaunajam amatu katalogam. Reforma ieviesta ar 2023.gada janvāri, bet tās turpināšanai būs nepieciešami būtiski finanšu līdzekļi, tostarp arī minimālās algas pieauguma nodrošināšanai.

Lai uzlabotu Pašvaldības darba efektivitāti, regulāri tiek pārskatīts un izvērtēts Pašvaldības funkciju izpildei nepieciešamais personāla slodžu skaits, amatiem noteiktais pienākumu saturs un apjoms.

Satversmes tiesa ar 29.06.2023. spriedumu lietā Nr.2022-31-03 Ministru kabineta⁵ apstiprināto zemāko darba algas likmi pirmsskolu pedagogiem atzina par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmei, norādot, ka valsts un pašvaldību budžeta stabilitāte nav attaisnojums, lai bērnu darbinieku pedagogiem maksātu mazāk nekā citiem skolotājiem. Tiesa uzsvēra, ka visi pedagogi neatkarīgi no tā, kādā izglītības pakāpē viņi strādā, veic vienādas vērtības darbu. Izpildot Satversmes tiesas spriedumu, Ministru kabinets 19.12.2023. pieņēma grozījumus Ministru kabineta 05.07.2016. noteikumos Nr.445 "Pedagogu darba samaksas noteikumi", kas nozīmē, ka Pašvaldības 2024.gada budžetā jāparedz ievērojami finanšu līdzekļi, lai to īstenotu.

Turpināsies Skola 2030 projekta īstenošana un jaunā izglītības satura ieviešana, kas līdztekus pamatprasmēm nozīmīgās cilvēka darbības jomās (kā valodas, sociālā un pilsoniskā, kultūras izpratnes un mākslas, matemātikas un datorzinātnes, dabaszinātņu un inženierzinātņu, veselības un fiziskās aktivitātes) uzsver starpdisciplinārās prasmes, dažādas personības īpašības, attieksmi un noteiktu vērtību sistēmu. Jaunā satura ieviešana ir saistīta ar daudziem neskaidriem jautājumiem gan par izglītības saturu, gan par finansējumu, skolu tīklu, skolu specializāciju, valsts ģimnāziju noteikto lomu, pedagogiem nepieciešamo profesionālo pilnveidi u.c.

Negatīvu ietekmi var atstāt arī pedagogu trūkums izglītības iestādēs, kuru nosaka gan pedagogu novecošanās problēma, gan jauno pedagogu trūkums un pedagoga profesijas salīdzinoši zems prestižs, atalgojums. Izglītības iestādēs Pašvaldībā nodarbināti 1 220 pedagogi, tostarp vairāk nekā 49% ir vecumā virs 51 gada, savukārt pedagoģisko darbinieku atbalsta personāls – 63% no 840 darbiniekiem ir vecumā virs 51 gada⁶. Paredzams, ka tuvāko piecu gadu laikā pensijas vecumu sasniegs 169 pedagogi un 164 darbinieki, kas veic pedagoģiskā atbalsta funkcijas, attiecīgi tas ir - 12% no pedagogu kopskaita un 16% no pedagoģiskā atbalsta personāla kopskaita.

⁴ Avots: Centrālās pārvaldes Personāla nodaļa

⁵ [Ministru kabineta 05.07.2016. noteikumu Nr.445 "Pedagogu darba samaksas noteikumi"](#) 1.pielikuma 4.tabulas 3.punktu redakcijā, kas ir spēkā no 01.01.2023., un 3.pielikuma 8.punktu

⁶ Avots: Centrālās pārvaldes Personāla nodaļa

Pašvaldības darbu un autonomo funkciju izpildi var ietekmēt normatīvo aktu izmaiņas, tiesu spriedumi, kas skar pašvaldību kompetencē esošus jautājumus un pildāmus darbus.

Pašvaldība vidējā termiņā nevar rēķināties ar stabiliem nodokļu ieņēmumiem un plānot tās attīstību. Stabila valsts vidēja un ilgtermiņa plānošana, skaidri definējot nosacījumus un normu piemērošanu, ir būtiska pašvaldību darbības stabilitātei un reģionu attīstībai, tajā skaitā ES līdzfinansēto un citu investīciju projektu savlaikus īstenošanai.

Pārskata gadā būtiski turpināja pieaugt aizņēmumu procentu likmes, kas ietekmēja gan naudas plūsmu, gan arī saistību apmēru. Arī turpmāka centrālo banku uzsāktā procentu likmju paaugstināšana, lai mazinātu inflācijas pieaugumu, rada riskus veiksmīgai Pašvaldības darbībai.

Pašvaldības plānotās nākotnes darbības un ieceres būtiski var ietekmēt arī Krievijas īstenojamo karadarbību Ukrainā. Šīs situācijas ietekmi nākamajos pārskata gados nav iespējams noteikt, jo pastāv liela nenoteiktība par tās ilgumu, kā arī Ukrainas civiliedzīvotāju iespējām un vēlmi atgriezties mītnes zemē – Ukrainā.

Pētniecības un attīstības darbi

Izstrādāti un apstiprināti ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumenti: Valmieras novada ilgtermiņa attīstības stratēģija 2022.-2038.gadam un Attīstības programma 2022.-2028.gadam; <https://www.valmierasnovads.lv/dokumenti/valmieras-novada-attistibas-planosanas-dokumenti/>.

Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma Pārejas noteikumu 17.punkts nosaka, ka jaunizveidoto pašvaldību, t.sk. Valmieras novada, teritorijas plānojumi izstrādājami līdz 2025.gada 31.decembrim. Pašvaldības dome 24.11.2022. pieņēma lēmumu Nr.713 (protokols Nr.22, 25.§) "Par Valmieras novada teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu". Ar šo lēmumu ir apstiprināts arī izstrādes darba uzdevums. <https://www.valmierasnovads.lv/attistiba/teritorijas-planosanas-dokumenti/teritorijas-planojums/>.

Pašvaldības dome 27.10.2022. pieņēma lēmumu Nr.642 (protokols Nr.20, 13.§) "Par Valmieras novada Pilātu un Valmiermuižas ciemu transporta infrastruktūras attīstības tematiskā plānojuma izstrādes uzsākšanu". Tematiskā plānojuma izstrādes mērķis – izvērtēt Valmieras novada Pilātu un Valmiermuižas ciemu esošo transporta infrastruktūru, identificējot problēmsituācijas, kā arī izvērtēt apvedceļa savienojuma veidošanas ap Valmieras valstspilsētu iespējas, un izstrādāt detalizētu transporta infrastruktūras attīstības plānu, paredzot konkrētus risinājumus efektīvas un ilgtermiņa transporta infrastruktūras veidošanai un mobilitātes nodrošināšanai. Tematiskais plānojums kalpos par pamatu Valmieras novada teritorijas plānojuma risinājumu izstrādei. <https://www.valmierasnovads.lv/attistiba/teritorijas-planosanas-dokumenti/tematiskie-planojumi/>.

Uz pārskata sagatavošanas brīdi izstrādes stadijā ir arī vairāki lokālplānojumi <https://www.valmierasnovads.lv/attistiba/teritorijas-planosanas-dokumenti/lokalplanojumi/> un detālplānojumi <https://www.valmierasnovads.lv/attistiba/teritorijas-planosanas-dokumenti/detalplanojumi/>.

Ar Pašvaldības domes 24.08.2022. lēmumu tika uzsākta Valmieras novada Ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāna 2030.gadam izstrāde. Tā izstrāde ir pabeigta un plāns apstiprināts ar Pašvaldības domes 23.02.2023. lēmumu. <https://www.valmierasnovads.lv/dokumenti/valmieras-novada-attistibas-planosanas-dokumenti/>.

Ar Pašvaldības domes 24.11.2022. lēmumu uzsākts darbs pie Izglītības nozares attīstības stratēģijas izstrādes, kā mērķi nosakot izglītības attīstības prioritātes un virzienus Valmieras novadā 2023.-2029.gadam, kopumā sekmējot efektīvu, ilgtspējīgu, modernu, kvalitatīvu un līdztiesības principos balstītu izglītības pakalpojumu attīstību. Stratēģijas izstrāde paredzēta pabeigt 15.04.2024.

Pārskata gadā izstrādāta un ar Pašvaldības domes 26.10.2023. lēmumu apstiprināta Sporta nozares attīstības stratēģija 2023.-2028.gadam <https://www.valmierasnovads.lv/dokumenti/valmieras-novada-sporta-nozares-attistibas-strategija-2023-2028-gadam/>

Savukārt ar Pašvaldības domes 29.12.2022. lēmumu ir uzsākta Valmieras novada tūrisma stratēģijas 2024.-2028.gadam izstrāde. Stratēģija apstiprināta ar Pašvaldības domes 28.12.2023. lēmumu. <https://www.valmierasnovads.lv/dokumenti/valmieras-novada-turisma-attistibas-strategija-2024-2028-gadam/>

2023.gadā tika uzsākta Valmieras Industriālā parka attīstības stratēģijas izstrāde, Valmieras industriālā parka Stratēģija apstiprināta Pašvaldības domes 24.11.2023. sēdē.

Lai noskaidrotu iedzīvotāju viedokli par 2023.gadā Valmieras novadā paveikto, kā arī lai veicinātu iedzīvotāju līdzdalību novada attīstībā un iesaisti dažādu norišu plānošanā, tiek organizēta ikgadējā iedzīvotāju aptauja.

Pašvaldība 2022.gadā piedalījās domnīcas PROVIDUS Eiropas Padomes projektā "Labas pārvaldības stiprināšana Latvijas pašvaldībās". Veicot deputātu, darbinieku aptaujas, kā arī pašnovērtējumu par 12 principiem (Sabiedrības līdzdalība, godīgas vēlēšanas un pārstāvniecība; Reaģētspēja; Lietderība un efektivitāte; Atklātība un pārredzamība; Tiesiskums; Ētiska rīcība; Prasmes un kapacitāte; Inovācijas un atvērtība jauninājumiem; Ilgtspēja un ilgtermiņa plānošana; Lietpratīga finanšu pārvaldība; Cilvēktiesības, kultūras dažādība un sociālā iekļaušana; Atbildība) un tos izmantojot kā atskaites punktu pārvaldībai, veikt pasākumus ar mērķi uzlabot pārvaldības kvalitāti un pakalpojumu sniegšanu iedzīvotājiem. Projekta noslēguma konferencē 2023.gada maijā Pašvaldība saņēma Eiropas pārvaldības izcilības zīmi par sasniegumiem labas pārvaldības īstenošanā.

Savukārt biedrības "Sabiedrība par atklātību – Delna" publicētajā pašvaldību mājaslapu atklātības izvērtējumā "Pašvaldību atklātības indekss 2023", Pašvaldībai ir izdevies būtiski – par 8,5 punktiem, uzlabot tās novērtējumu.

Finanšu un instrumentu izmantošana un finanšu risku vadības mērķi, ja tas ir būtiski iestādes aktīvu, saistību un finansiālā stāvokļa novērtēšana

Finanšu vadība ietver lietderīgu un racionālu Pašvaldībai pieejamo līdzekļu izmantošanu atbilstoši pieņemtajiem domes lēmumiem, finanšu resursu nodrošināšanu, budžeta projektu sastādīšanu, pašvaldības budžeta apstiprināšanu un nepieciešamo grozījumu veikšanu, kārtējā gada budžeta izpildi, likviditātes nodrošināšanu un brīvo apgrozāmo līdzekļu pārvaldīšanu.

Pašvaldības dome izveidojusi Budžeta komisiju, kas tai ir tieši pakļauta. Tās darbības mērķis ir Pašvaldības budžeta un budžeta grozījumu projektu izskatīšana un lēmumu par līdzekļu piešķiršanu konkrētām budžeta programmām virzīšana apstiprināšanai Pašvaldības domē. Vienotai izpratnei par Pašvaldības budžeta projekta sagatavošanu un apstiprināšanu Pašvaldībā ir izstrādāti un dome apstiprinājusi noteikumus "Par budžeta izstrādāšanu, apstiprināšanu, izpildi un kontroli Valmieras novada pašvaldībā". Tāpat iekšējos normatīvajos dokumentos ir noteikti kontroles mehānismi. Budžeta līdzekļu racionālu izlietošanu nodrošina veiktie centralizētie iepirkumi saskaņā ar Publisko iepirkumu likumu, kā arī to izmantošanai un kontrolei Pašvaldība slēdz pilnvarojuma līgumus ar iestāžu/ struktūrvienību vadītājiem, nosakot darījuma summas, kuras nedrīkst pārsniegt, slēdzot saimnieciska rakstura līgumus.

Risku pārvaldība ir viens no iekšējās kontroles pamatelementiem, kas ļauj identificēt riskus, apzināt risku notikumu cēloņus un novērtēt riskus, lai izstrādātu rīcības plānu, kas preventīvi vai korektīvi samazinātu riska pakāpi līdz pieļaujami zemākajam līmenim. Risku izvērtējumu veic ne retāk kā reizi gadā, nepieciešamības gadījumā rīkojot ārkārtas sanāksmes, piemēram, ja atkārtoti jāizvērtē identificētie riski – pirms būtiskām izmaiņām normatīvajos aktos, vadošo darbinieku maiņas, pieņemot lēmumus, kas saistīti ar nepieciešamību ieviest jaunus procesus vai veikt izmaiņas esošajās darbībās u.tml.

Pašvaldībā apstiprinātajos KVS procesos tiek norādīti identificētie procesa riski un darbības risku iestāšanās novēršanai. Vairākas reizes mēnesī notiek KVS sanāksmes. Reizi gadā Vadības pārskatā tiek sniegta informācija par veikto rīcību efektivitāti saistībā ar riskiem un iespējam katrā no apstiprinātajiem procesiem. Tāpat Pašvaldībā darbojas iekšējās kontroles sistēma.

Pārskata gadā, ņemot vērā visus ārējos riskus, Pašvaldība turpināja regulāru Pašvaldības budžeta izdevumu pārraudzību un ilgtermiņa finanšu vadību, tādējādi nodrošinot finanšu resursu pietiekamību noteikto Pašvaldības funkciju realizācijai un ir spējusi nodrošināt optimālu finansiālo stabilitāti. Pašvaldībai pārskata gadā absolūtās likviditātes rādītājs (naudas līdzekļi pret īstermiņa saistībām) ir 0,55 un tekošā likviditāte (apgrozāmie līdzekļi – krājumi pret īstermiņa saistībām) ir 0,74, kas liecina par spēju jebkurā laikā nokārtot maksājumus.

2023.gadā Pašvaldība nodrošināja nepieciešamos līdzekļus attīstības projektu, tajā skaitā ES struktūrfondu projektu, finansēšanai, tam piesaistot arī ilgtermiņa Valsts kases aizņēmumus. Pašvaldības pārskata gada faktiskais saistību apjoms uz atskaites perioda beigām sastāda 7,46% no pamatbudžeta ieņēmumiem (bez mērķdotācijām), kas norāda uz to, ka Pašvaldībai ir pietiekama finanšu kapacitāte, lai piesaistītu aizņēmumu līdzekļus visa novada attīstībai svarīgu un neatliekamu investīcijas projektu līdzfinansēšanai.

Pašvaldība plānoja budžetu, tajā skaitā saistības, lai iespēju robežās vairāk līdzekļu ieguldītu investīciju projektos un iespējami īsākā laika posmā aizņēmumus atdotu. Normatīvie akti pieļauj maksimālo aizņēmuma atdošanas termiņu 30 gadi. Pašvaldība parādsaistības sedz 5–15 gadu laikā, atsevišķos gadījumos 20–30 gadu laikā. Pašvaldības galvenais finanšu aizdevējs ir Latvijas Republikas Valsts kase, kas kredītē ilgtermiņa un īstermiņa finanšu darījumus atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai. Viens aizdevuma līgums noslēgts ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību Vides investīciju fonds, kura apmaksas termiņš beidzas 2023.gadā. Pašvaldība 2023.gadā izmantoja iespēju vairākiem ielu infrastruktūras projektiem piesaistīt aizņēmuma līdzekļus. Šajā iniciatīvā tika veikta ceļa darbu un apgaismojuma pārbūve Ozolu ielā un Iršuparka alejā, Valmieras pagastā, Pašvaldības autoceļa "Rūjienas šoseja - Slaunes - Valkas šoseja" posma pārbūve, gājēju ietves pārbūve Rubenes ciemā un Dārza ielas pārbūve, Kocēnu pagastā, ielas un ietves atjaunošana Rīgas iela (posmā no Blaumaņa līdz Pērnavas ielai) un ielu un ietvju atjaunošana Skolas iela (posmā no Dārza līdz Viestura ielai, Viestura iela (posmā no Skolas līdz Lāčplēša ielai), Stacijas iela (posmā no Skolas līdz Viestura ielai), Rūjienā, grantēto ielu divkārtu virsmas apstrāde Kalna iela un Jāņa Lielā iela, Mazsalacā, gājēju ietves un lietus ūdens atvades risinājuma būvniecība Trikātas ielā un Pulkveža Brieža ielā, Strenčos, Tērbatas iela posmā no apaļā veikala līdz Viestura alejai, ieskaitot krustojumus, Valmierā asfalta virskārtas nomaiņa, kā arī četri projekti uzsākti Valmierā, kurus plānots pabeigt 2024.gadā: Rubenes, Raiņa, Valkas ielu rotācijas aplis, Valmierā pārbūve, Georga Apiņa ielas, Valmierā (posmā no Rīgas ielas līdz Beātes ielai) remonts, Ķieģeļu ielas, Valmierā, izbūvei posmā no Dzegu ielas līdz Parka ielai pārbūve, Vanšu tilta atjaunošana Valmierā.

Pašvaldības naudas līdzekļi ir izvietoti sekojošās Latvijas finanšu institūcijās – četrās komercbankās un Valsts kasē.

Pašvaldības konsolidētā budžeta ieņēmumi 2023.gadā sastādīja 105,31 miljonu eiro, tajā skaitā 8,36 miljoni eiro ārvalstu finanšu palīdzība, ES struktūrfondu un valsts budžeta finansētā daļa projektu īstenošanai. Kopumā ieņēmumi, salīdzinot ar 2022.gadu, ir palielinājušies par 6,77 miljoniem eiro. Budžeta izdevumu kopsumma pārskata gadā bija 116,37 miljoni eiro, kas salīdzinot ar 2022.gadu pieauguši par 15,65 miljoniem, un ir līdzekļi Pašvaldības funkciju finansēšanai un investīcijām. Investīciju projektu īstenošanai 2023.gadā kopumā izlietoti 26,39 miljoni eiro jeb 22,7% finanšu resursu, kas tika ieguldīti novada infrastruktūras sakārtošanā un attīstībā, tostarp ES struktūrfondu projektu ietvaros.

levērojamu ietekmi uz uzturēšanas izdevumiem arī pārskata gadā atstāja energoresursu cenu svārstības, turpinot neredzot palielināties sociālo pabalstu izdevumiem. Ģeopolitiskā situācija saistībā ar karadarbību Ukrainā un pret Krieviju un Baltkrieviju ieviestās sankcijas, kas radīja metāla un citu resursu nepieejamību vai to izmaksu pieaugumu, apgrūtināja noslēgto iepirkuma līgumu izpildi sākotnējā līgumā paredzētajā termiņā un ietvarā.

Citi publiski pieejami dokumenti par iestādes darbību pārskata gadā

Pašvaldības publiskais gada pārskats par 2023.gadu – uz šī pārskata sagatavošanas brīdi ir izstrādes stadijā, būs pieejams 2024.gada jūlijā;

<https://www.valmierasnovads.lv/dokumenti/valmieras-novada-pasvaldibas-2022-gada-publiskais-parskats/>

Ikgadējais Attīstības programmas uzraudzības rādītāju monitorings par 2023.gadu - uz šī pārskata sagatavošanas brīdi ir izstrādes stadijā, ir pieejami uzraudzības rādītāji

https://www.valmierasnovads.lv/content/uploads/2023/09/attist_prog_uzraudzibas_raditaji_2022.pdf 2023.gada jūnijā; <https://www.valmierasnovads.lv/attistiba/valmieras-novada-planosanas-dokumenti/>

Iedzīvotāju aptaujas rezultāti – uz šī pārskata sagatavošanas brīdi ir anketu apkopošanas stadijā, būs pieejams 2024.gada maijā; <https://www.valmierasnovads.lv/sabiedriba/sabiedribas-lidzdaliba/iedzivotaju-aptauja/>

Valsts kontroles revīziju ziņojumi:

“Vai Latvijā izveidoti priekšnosacījumi ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanai vietējā līmenī?”; <https://www.lrvk.gov.lv/lv/revizijas/revizijas/noslegtas-revizijas/vai-latvija-ir-izveidoti-prieksnosacijumi-ano-ilgtspejigas-attistibas-merku-sasniegsanai>;

“Izaicinājumi pašvaldību personālpolitikā (cilvēkresursu politikā), noslēdzoties pašvaldību teritoriālajai reformai”

<https://www.lrvk.gov.lv/lv/revizijas/revizijas/noslegtas-revizijas/izaicinajumi-pasvaldibu-personalpolitika-cilvekresursu-politika-nosledzoties-pasvaldibu-teritorialajai-reformai>.

Iestāžu/komisiju, kapitālsabiedrību un citu Pašvaldības institūciju pārskati tiek publicēti atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Domes priekšsēdētājs

Jānis Baiks

Evija Voitkāne, 64207172

evija.voitkane@valmierasnovads.lv

Evija Nagle, 64207120

evija.nagle@valmierasnovads.lv

Inta Štefenberga, 64207130

inta.stefenberga@valmierasnovads.lv

Indra Čākure, 64207156

indra.cakure@valmierasnovads.lv

Gints Konošonoks, 64231694

gints.konosonoks@valmierasnovads.lv

Andris Pētermanis, 64207208

andris.petermanis@valmierasnovads.lv

Mairita Lakstiņa, 26571891

mairita.lakstina@valmierasnovads.lv